

táře od představitelů dalších neziskových organizací, které s Romy pracují. Nejvýrazněji zazněly připomínky Jana Ráce, který se věnuje terénní práci v romských komunitách, spolupracuje s Muzeem romské kultury v Brně a zdůrazňuje, že pomoc romským rodinám je zcela nezbytná a nelze ji v žádném případě vzdávat.

Se zajímavými informacemi vystoupila dále Alena Svobodová, která se v současné době věnuje činnosti v Občanském sdružení R-mosty, jehož je tajemnicí. Sdružení se snaží především o to, aby jejich program zaujal co největší počet dětí – hlavně těch ze sociálně slabého prostředí, a aby tak co nejlépe a nejpříjemněji využili svůj volný čas. Nejde však pouze o zábavu, pracovníci sdružení se snaží organizovat různé vzdělávací kurzy, do kterých se samozřejmě mohou zapojit i rodiče a další dospělí, které činnost R-mostů zaujme. Cílem je vytvořit místo, kde se budou rádi setkávat různí lidé, popovídají si, budou řešit své problémy a dozví se informace o těch ostatních.

V další diskusi a příspěvcích tohoto odborného semináře specialisté na romskou problematiku referovali o konkrétních podobách svých projektů, které nadace a sdružení v rámci integrace sociálně vyloučených romských komunit realizují a na jaké problémy lze při této práci narážet. Většina přednášejících také zmínila, že ne vždy je jejich práce úspěšná. Mnohdy výsledek vůbec neodpovídá takřka nadlidskému úsilí terénních pracovníků. Stále je ale nutné věřit v to, že situaci v romských komunitách lze zlepšit a že ke vzájemnému porozumění ve společnosti dojde jediné tehdy, pokud v řadách Romů poroste aktivní snaha o řešení své životní situace a zároveň v řadách příslušníků české většinové společnosti snaha o pomoc

a porozumění lidem, kteří to potřebují.
Lucie Procházková

Tradice a současnost romské kultury v Obchůdku ROMEN.

Nerudova ulice v Praze

Občanské sdružení R-mosty otevřelo veřejnosti koncem roku 2002 výsledek jednoho ze svých projektů – Obchůdek ROMEN. Toto místo se tak stalo prezentací romské kultury prostřednictvím jejích tradičních i současných produktů. Českým i zahraničním návštěvníkům je tak představena práce kolem 100 romských výtvarníků a výrobců z České republiky i Slovenska.

Tento projekt si klade za cíl seznámit návštěvníky s rozmanitostí romského umění, zručností jeho představitelů a svěbytným pohledem na svět, který by neměl být v žádném případě přehlížen. Naopak by se měl stát inspirací pro další, kteří mají společné zájmy a cíle a snaží se o zviditelnění pokroků jedné z nejpočetnějších menšin u nás. Zřízením této „prodejní galerie“ romské kultury se tak oživila práce v duchu tradičních romských řemesel. Jsou zde k vidění výrobky kovářů, korytářů, košíkářů, zvonkařů, apod. Romští řemeslníci mají tedy šanci za své výrobky získat finanční prostředky k pokračování v tradicích svých předků, které by bez projektů na jejich podporu zřejmě zanikly.

V životě Romů hrají snad nejdůležitější roli děti. Také ony mají v Obchůdku ROMEN místo pro své výtvary, které vznikají převážně v době jejich mimoškolních aktivit, zejména v dětských romských klubech.

Pro zájemce o romskou kulturu je zde připravena také celá řada titulů romské a romistické literatury, nahrávky tvorby

našich i zahraničních romských hudebníků a kapel a další artikly, které doplňují tuto neuvěřitelně pestrou přehlídku romského sebevyjádření. Kolekce umělecké tvorby v Obchůdku ROMEN, která

představuje všem zájemcům tradiční i současný pohled Romů na svět dokazuje, že se na romskou kulturu nezapomnělo – naopak se dále předává a rozvíjí.

Lucie Procházková

c. Zprávy z muzeí a výstav

Doma v cizině – Češi ve Vídni ve 20. století

Výstava v Clam-Gallasově paláci v Praze

Na konci roku 2001 a v prvním čtvrtletí roku 2002 (ve dnech 20. 12. 2001 – 31. 3. 2002) uspořádal Archiv hl. m. Prahy spolu s hlavním městem Prahou, Divadelním ústavem Praha, Národním muzeem – Náprstkovým muzeem asijských, afrických a amerických kultur v Praze a OV Consulting Wien pod záštitou primátora hlavního města Prahy Jana Kasla v prostorách Clam-Gallasova paláce výstavu věnovanou české menšině žijící ve Vídni ve 20. století. Celkovou koncepci a vědecké vedení výstavy měli dva vídeňští Češi Vlasta Valeš a Karl Vocelka. K výstavě vyšel fundovaný katalog, jehož editorem byl Vlasta Valeš. Texty a popisky na výstavě byly česko-německé. Stejný byl i katalog.

Výstava o české menšině ve Vídni ve 20. století byla uspořádána v takovém rozsahu vůbec poprvé, a to jak na české, tak na rakouské straně. Přitom češtinu ve Vídni je slyšet stále méně a dokumentů o české menšině ve Vídni ubývá, protože dnešní potomci vídeňských

Čechů si nejsou vědomi jejich historické hodnoty a ničí je. Přitom ještě na konci 19. století byla česká menšina ve Vídni neobyčejně silná a vznikla tu řada českých spolků a středisek českého života (škol, spolkových domů apod.), které jsou činné dodnes. Proto je velkou zásluhou pořadatelů, že na výstavě shromáždili prezentovaný materiál, uspořádali dle tématických a chronologických skupin a představili Praze. Převažoval dvojrozměrný materiál (fotografie, plakáty, brožury apod.), doplněný o menší trojrozměrné předměty, které dokumentovaly hlavně pracovní činnost. Pokud se týče provenience, převažovaly předměty ze soukromého majetku, které byly v menší míře doplněny výpůjčkami ze spolkového držení, popř. jiných institucí jako bylo např. okresní muzeum pro Vídeň X., kde žije značná část české menšiny (zvláště řemeslnické nástroje).

Začátek výstavy tvořil oddíl Ve společném státě. Ukazoval život vídeňských Čechů na začátku 20. století za Rakousko-Uherska a připomínal Čechy, kterým se dostalo hodností ve vládě a české poslance, osobnost T. G. Masaryka za jeho působení ve Vídni, české úředníky ve vídeňských ministerstvech, české studenty ve Vídni, české vědce a umělce ve Vídni apod. Posléze tu byly prezentovány doklady o životě Čechů ve Vídni za převratu 1918 (včetně dobových písní).